

## CÜMLE

Oyun oynamayı seviyorum. ( **Duygu** bildiriyor.)

Bana kırtasiyeden defter al. ( **İstek** bildiriyor.)

Lüleburgaz çok güzel bir şehir.( **Düşünce** bildiriyor.)

Ceren okulda ip atlıyor. ( **İş** bildiriyor.)

**Yukarıdaki cümleleri okuyup, inceleyelim.**

Bir isteği, bir duyguyu, bir düşünceyi bildiren söz veya söz dizisine **cümle (tümce)** denir.

**Cümleler en az bir kelimedenden oluşur.**

Kalktım. ( **tek kelime** )

Ne? ( **tek kelime** )

Bir isteği, bir duyguyu, bir düşünceyi bildirmeyen söz veya söz dizisine **cümle (tümce)** diyemeyiz.

**Örnek:**

\* **Aslı yarın köye**

Yukarıdaki sözcük dizisi cümle değildir. Aslı'nın ne yaptığını ya da ne yapacağını tam olarak belirtmiyor.

\* **Aslı yarın köye gidecek.**

Yukarıdaki sözcük dizisi bir cümledir. Sözcük dizisi Aslı'nın ne yaptığını ya da ne yapacağını tam olarak belirtiyor.

### **BİLGİ**

- ❖ Cümlelerin ilk harfi daima büyük yazılır.
- ❖ Tamamlanmış bir cümlenin sonuna **nokta** konur.  
Tuvaletten çıkınca ellerinizi sabunla yıkayınız.
- ❖ Soru anlamı taşıyan cümlenin sonuna **soru işareti** konur.  
Nereye gittin?
- ❖ Korku, şaşkınlık, heyecan ve sevinç gibi duyguları anlatan cümlelerin sonuna ise **ünlem işareti** konur.  
Ablamı görünce çok sevindim!  
Eyvah. otobüsü kaçırdım!

## ANLAMLI VE KURALLI CÜMLE

Anlam bakımından tamamlanmış ve yapılan iş cümlelerin sonunda yer alıyorsa, bu "anamlı ve kurallı" cümle (tümce) dir.

**Örnek:** Aysu, top oynuyor. (anamlı ve kurallı cümle)  
yapılan iş

Esat da bindi arabaya. (anamlı fakat kurallı cümle değil)  
yapılan iş

Aşağıdaki cümleleri kurallı cümle olarak yazınız.

- **Dikkat:** Cümlede hangi kelimeyi çıkarırsan, o söz dizisi cümle olma özelliğini kaybediyorsa o kelimeyi **sona** yazmalısın.

Aradığım kitabı bulamadım bir türlü.


Babam, geleceğim okula yarın sabah.


Kardeşim güldü anlatılan fıkraya.


Ders çalışıyorlar çocuklar bahçede.


Çok seviyorum misketle oynamayı.


Uçurtma şenliğine katılalım biz de.


Denizi seyrettim evin penceresinden.


Aşağıda karışık olarak verilen kelimelerden kurallı ve anlamlı cümleler (tümceler) oluşturalım.

ve- olmalıyız- planlı -düzenli


erken- kalkar- yatan -erken


yapar -annem - güzel- yemek


ekmek- almaya- gitti- ağabeyim


vatanını- çok- severdi- milletini- Atatürk


tehlikelidir- oyun - sokaklarda- oynamak


severim- ülkemi- şeyden- her-çok


mahalleye-taşınıyorlar- bizim- Aysular-


çok -heyecanlandım- okurken- şiir


önce -daha- hiç -görmedim - onu


Aşağıdaki kelimelerden anlamlı ve kurallı cümleler oluşturup yazınız.

Cümleye büyük harfle başlamayı ve cümlenin sonuna uygun noktalama işareti koymayı unutmayalım.

konuşmalıyız- söz - alarak - derste

.....

.....

çocukları- severdi - çok - Atatürk

.....

.....

temiz- tutmalıyız- sınıfımızı

.....

.....

bireysel- karşılamalıyız- farklılıkları- doğal

.....

.....

oyarken - eğleniyorum- oyun- çok

.....

.....

dedemin köyüne- gittik- bayramda

.....

.....

sonra - fırçalarım- dişlerimi- yemekten

.....

.....